

Projekt SAFECULT v Slovenskom národnom archíve

SafeCult

MV SR prostredníctvom Slovenského národného archívu (SNA) sa zapája a je spoluriešiteľom medzinárodného projektu *SAFECULT*, zameraného na rozvoj rámca zručností v oblasti manažmentu rizík živelných pohrôm pre európske písomné kultúrne dedičstvo Erasmus+ 2021-1-SK01-KA220-VET-000033337 (doba riešenia 2021 – 2024). Projekt zohráva významnú úlohu v európskej integrácii, vytváraním väzieb medzi občanmi a spoločnou pamäťou Európy. Do projektu sú zapojené vysoké školy, archívy a knižnice z krajín Taliansko, Rumunsko, Veľká Británia a Slovensko.

Zhoršovanie životného prostredia, zmena klímy, prírodné a človekom vytvárané hrozby vystavujú toto dedičstvo množstvu rizík, ktoré je potrebné zvládnuť pomocou špecifických zručností. Tie sú riešené za pomoci širokej interdisciplinárnej medzinárodnej spolupráce aj pomocou MV SR v Slovenskom národnom archíve..

Cieľom projektu je *zvýšiť a rozšíriť kľúčové kompetencie a zručnosti manažmentu, najmä archivárov, knihovníkov a konzervátorov, vytvoriť spoločnú európsku sieť na spoločné riešenie otázok manažmentu rizika živelných pohrôm ako i prvotného zásahu v prípade vzniku živelnej pohromy, vytvoriť a umožniť medzinárodnú spoluprácu a pomoc. Úlohou SNA je najmä navrhnúť a implementovať rezidenčný medzinárodný kurz u jednotlivých partnerov projektu na podporu koordinácie pri riešení núdzových situácií ako i podieľať sa na všetkých plánovaných aktivitách spojených s riešením projektu.*

Jedným z hlavných cieľov MV SR Slovenského národného archívu je pomôcť archívom pri vypracovaní konkrétnych plánov riadenia rizika katastrof na základe ich osobitných vlastností a kontextu, a tiež pri zvažovaní plánu vzájomnej intervencie s cieľom spolupracovať na riešení odstraňovania prírodných nebezpečenstiev.

Projekt SAFECULT plánuje dosiahnuť výsledky:

- Vytvoriť multidisciplinárnu európsku sieť/rámec pre nepretržité vzdelávanie o riadení rizika katastrof v inštitúciách zaoberajúcich sa písomným kultúrnym a archívnym dedičstvom,
- Zvýšiť európsku kapacitu na zvládnutie núdzových situácií (najmä v súvislosti s prvou pomocou) v oblasti písomného archívneho dedičstva aj na Slovensku zapojením partnerov projektu, ich sietí a podporou nových inštitúcií, aby sa pripojili k sieti,
- Posúdiť stav prevencie a riadenia rizika katastrof v archívoch, konkrétne oslovením partnerských krajín, prostredníctvom zriadenia živých laboratórií nepretržitej pomoci, v

ktorej budú mnohé inštitúcie vyzvané, aby sa podelili o svoje špecifické vedecké poznatky a technickú dostupnosť v oblasti znižovania rizika katastrof, a spolu vytvorili harmonizovaný prístup. **Prínosom MV SR SNA sú skúsenosti s výskumom v oblasti starnutia papiera, konzervovania papiera a riešenia mikrobiologickej kontaminácie dokumentov,**

- Pripraviť nové kurzy, simulačné vzdelávacie aktivity a špecializované učebné osnovy o riadení rizika katastrof pre archívy ako i iné inštitúcie spravujúce písomné kultúrne dedičstvo. **Bohaté pedagogické a odborné skúsenosti rezortu vnútra a SNA v oblasti ochrany archívneho dedičstva dávajú priestor pre ich implementáciu do novovytvorených medzinárodných vzdelávacích aktivít,**
- štúdium použitia prístupov a postupov manažmentu rizík živelných pohrôm prijatých pri prvotnej reakcii na mimoriadne udalosti ovplyvňujúce písomné kultúrne dedičstvo,
- navrhnuť a vybudovať dynamickú vedomostnú základňu zameranú na manažment rizík živelných pohrôm a medzinárodnú prvú pomoc,
- vypracovať rozšírené učebné osnovy pre odborníkov z praxe, navrhnuť a vypracovať tréningové a vzdelávacie materiály kurzu,
- vybudovať Európsky rámec pre manažment rizík a núdzových situácií pre písomné kultúrne dedičstvo.

V počiatočnej fáze projektu sa sumarizovali informácie o reálnom aktuálnom stave v jednotlivých riešiteľských krajinách, ktoré sa následne spracovávali a súčasne sa pripravuje realizačná fáza zameraná na plnenie stanovených úloh pre jednotlivých riešiteľov. Jej cieľom je pripraviť zoznam kompetencií, zhrnúť poznatky aj z iných štátov, v ktoré už majú skúsenosti s krízovou situáciou, pripraviť a nastaviť procesy pre rôzne katastrofy a špecifiká záchrany jednotlivých materiálových skupín dokumentov. MV SR SNA začína pripravovať podklady pre seminár archivárov s účasťou aj zahraničných prednášajúcich a účastníkov, ktorý sa uskutoční na Slovensku začiatkom jesene 2023 s podporou Odboru archívov a registratúr MV SR. Presný termín je v súčasnosti predmetom online meetingov a pracovných stretnutí.

Bližšie informácie o projekte nájdete na: www.safecult.eu